

Cum va arăta Muzeul Comunismului din România

România liberă, 18 iulie 2011

Acum o săptămână, PDL a anunțat că se va înființa Muzeul Comunismului lângă Parcul Carol, în Hala Filaret.

Pentru asta vor intra în reorganizare administrativă Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER), condus de Vladimir Tismăneanu, și Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD), înființat de Ion Iliescu.

Astfel va apărea o singură instituție de cercetare, atașată muzeului. Ion Iliescu a reacționat la această inițiativă acuzândcă este vorba despre o „ticăloșie ordinară”, care nu urmărește altceva decât să desființeze Institutul Revoluției Române. Într-un interviu RL, Vladimir Tismăneanu a explicat cum o să arate Muzeul Comunismului și cum se va înțelege cu viitorii lui colegi, pe care îi numește „comuniști luminați”.

De ce se înființează abia acum?

V.T.: Muzeul este prioritate. Este incredibil că au trecut 22 de ani fără un astfel de muzeu. În decembrie 2006, una dintre propunerile Comisiei Prezidențiale era înființarea unui muzeu național al comunismului. Această propunere a fost asumată de președinte.

Nu credeam atunci că va fi atât de dificilă crearea acestuia, întâmpinarea atâtor piedici: birocrație și absența inițiativei politice. Peste 50% din români sunt în favoarea acestui muzeu, conform sondajelor de la finele anului 2010. Există și sprijin exterior, de la Bruxelles la Washington.

De ce este nevoie de acest muzeu?

V.T.: Memoria este un organism viu și are nevoie de hrană - altfel se atrofiază. Un muzeu de acest gen nu trebuie să fie doar o colecție de exponate împietrite, ci o experiență vie care să meargă mână în mână cu investigarea crimelor comunismului.

Sunt muzee în toate țările ex-comuniste. Care va fi abordarea celui românesc?

V.T.: Noi vrem să demonstrăm că a fost o dictatură globală. Tânăru care va vizita muzeul trebuie să înțeleagă *de ce*-ul acestei dictaturi - nu era o dictatură ca oricare alta, ci una care dorea să creeze Omul Nou, să schimbe sistemul de gândire umană.

Balticii au muzeele experienței totalitare.

La Budapesta e Casa Terorii, centrată pe teoare și represiune. Fără să diminuăm dimensiunea de represiune, vrem să arătăm ce era Partidul.

În Polonia nu există încă un muzeu național, ei au mai multe muzee locale. Nu mi se pare o idee rea nici aceasta.

Ce expoziții vor fi?

V.T.: Anual se vor face expoziții, timp de 5 ani, după care se va stabili o colecție permanentă.

Prima expoziție va avea tematica „Omul Nou - construct al socialismului”. Vor urma: colectivizarea, geografia represiei și organizațiile de masă (precum UTC). Ideea e să fie un muzeu dinamic, apropiat de modelul Tate din Marea Britanie: o hală artistică.

Se cunosc deja exponatele?

V.T.: Da, însăși arhitectura muzeului a fost realizată pornind de la obiectele care vor fi expuse. Există un catalog întreg cu exponate pentru prima colecție, alcătuit de curatori care, din 2009, au cercetat muzeele din București, Iași, Cluj - au făcut fotografii obiectelor din depozite și arhive. La intrare s-ar putea să apară o murală cu Lenin care întâmpina Armata Roșie la intrarea în București. Vor fi și videoproiecții, ale unor artiști contemporani români.

De ce Hala Filaret?

V.T.: Bucureștiul, în pofida aparențelor, nu are multe spații potrivite pentru un astfel de muzeu. Hala Filaret întrunește numeroasele condiții necesare: localizare, temperatură, spațiu și alte detalii. Problemele vor fi cauzate de faptul că este unul dintre terenurile cele mai dorite din București, aflat în prezent în proprietatea Ministerului Economiei.

De ce nu Palatul Parlamentului?

V.T.: S-a discutat și această versiune, dar sălile care ne-au fost puse la dispoziție nu puteau acomoda tipul de muzeu pe care îl dorim. Erau fie probleme de spațiu, fie de umiditate sau temperatură. Plus că Palatul Parlamentului este el însuși un exponat, iar exponatul și muzeul nu pot fi unul și același.

Se poate face muzeul în plină criză economică?

V.T.: Criza s-a atenuat, iar costurile muzeului nu mi se par mari, mai ales dacă se va recurge la strângere de fonduri. Există totodată fonduri europene care pot fi folosite în această direcție.

A existat la un moment dat inițiativa unui regretat om de știință, Claudiu Matasa, fost deținut politic, consul onorific al României în Florida. El a dorit să doneze 100.000 dolari pentru înființarea unui muzeu, în jurul anului 2005, dar nu a avut cui.

Cum așa?

V.T.: Suma a fost oferită Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului, condus de Marius Oprea la acel moment. Fiindcă nu exista o structură instituțională potrivită, Institutul nu putea primi banii. Astfel, Claudiu Matasa a plecat pe lumea cealaltă mâhnit că a oferit o sumă și nu a avut cine să o primească.

Ion Iliescu susține că, sub pretextul creării noului muzeu, se urmărește desființarea Institutului Revoluției (IRRD).

V.T.: Unificarea e văzută de dl. Iliescu drept o chestiune politică - eu zic că e mai degrabă economică, de unificare a resurselor în favoarea unui institut care să existe în simbioză cu muzeul dictaturii comuniste. Și IICCMER se desființează. Problema institutului lui Iliescu a fost discutată public - este văzut ca un institut partizan. Eu nu sunt implicat în această polemică, nu acesta e scopul cercetărilor mele.

Și institutul dvs. a fost acuzat de partizanat.

V.T.: Nu cred că a fost vorba de partizanat, de orice fel. Dimpotrivă, promovăm doar cercetarea. Știința nu e partizană.

Se vor unifica cele două institute - IRRD și IICCMER pentru crearea noului organism de cercetare?

V.T.: Noul institut nu va însemna fuzionarea lor. Ele dispar și apare un nou institut, brațul de cercetare al Muzeului Național al Comunismului.

Cine vor fi cercetătorii noului institut?

V.T.: Intrarea în acesta va fi pe bază competențelor. Se va face un concurs și se vor selecta oamenii pe criterii obiective: publicații, cunoașterea limbilor străine, performanță academică etc.

Proba se discută acum cu cărțile pe masă - și nu mă refer la cărțile de joc, ci la publicații. Totodată, nimeni nu va fi întrebat de opțiunile politice.

Cum vi se par specialiștii din IRRD?

V.T.: Nu îi știu pe toți. Au fost însă aduși oameni din seria istoricilor staliniști, care aparțin structurilor din cadrul câtorva instituții fundamentate în ultima perioadă a comunismului: Centrul de istorie și teorie militară, Institutul de istorie al Partidului Comunist, istoricii de la secția de propagandă a Comitetului central.

În ce paradigmă se va încadra noul institut?

V.T.: Viziunea va fi cea propusă de Comisia Prezidențială: regimul din '45 până în '89 a fost ilegal și criminal. Acesta este punctul de plecare pentru noul muzeu și noul institut, care nu se negociază.

Cum va trata momentul revoluției?

V.T.: În spiritul raportului final (al Comisiei Prezidențiale - n.r.). Actualul institut și probabil și muzeul se vor ocupa și de consecințele regimului comunist - nu doar de perioada de până în '89. Avem în vedere și mineriadele, spre exemplu.

Care sunt diferențele dintre cele două viziuni: ale IICCMER și IRRD?

V.T.: Sunt două viziuni distincte, cu contraste ireconciliabile: Una aparține comuniștilor „luminați”, perestroikismului românesc, gorbaciovismului à la roumaine.

Pentru Iliescu, comunismul nu a fost aplicat corect: dacă nu s-ar fi ajuns la excesele cultului personalității, dacă Securitatea și-ar fi văzut de atribuțiile ei, lucrurile ar fi fost tolerabile, ba chiar dezvoltabile.

Noi susținem că din '45 până '89, prin încălcarea voinței poporului român, s-a impus un regim ilegal. Că niciodată în această perioadă nu a fost legitim, deși au existat mici perioade de reformă.

Claudiu Iordache apără Institutul Revoluției

Contactat de România liberă, Claudiu Iordache, directorul Institutului Revoluției, a refuzat să ne acorde un interviu. Ne-a scris, în schimb, un e-mail în care spune că „Institutul Revoluției este ținta unui atac concertat” și că „tot ce se dorește este blocarea cercetării”.

Ne-a trimis, apoi, o „Scrisoare adresată domnului Volodea Tismăneanu”, scrisă acum un an, în care îl acuza pe acesta: „Pretindeți, după ce l-ați eliminat pe Marius Oprea cu mijloace strict bolșevice, să acaparați și Institutul Revoluției Române”.

Din aceeași scrisoare aflăm că „IRRD caută să salveze de asaltul forțelor restaurației securiste dovezile curajului și abnegației unui popor întreg”. Claudiu Iordache încheie mesajul cu îndemnul „Jos labele de pe Revoluția Română!”.

CV Vladimir Tismăneanu, 60 de ani

1974 - a absolvit Facultatea de Filosofie a Universității din București

1981 - a plecat din România din motive politice și s-a stabilit în America

1998 - profesor de științe politice la Universitatea din Maryland

2006 - președinte al Comisiei Prezidențiale de Analiză a Dictaturii Comuniste

2009 - președintele Consiliului Științific al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc

Interviu de Vlad Ursulean, Laura Ștefănuț

http://www.romania-libera.ro/opinii/interviuri/interviu-cum-va-arata-muzeul-comunismului-din-romania-231482.html#top_articol